

Eden ima videz človeka, ki mu je svet prejasen, da bi sploh kaj govoril, zato raje tolče po ceveh in igra na harmoniko. To je **Ken Winokur**. Ukrajinec je, in kadar se skozi elektroniko in njegove energične perkusije prebije ženski glas, ki v ruščini spremlja zgodnjo ameriško Z/F, je ta seveda njegovo maslo. Drugi je kakor latinski ljubimec — ves žilav daje vtis, kako mu je vseeno, ali spremlja neme filme ali si pač dovoli z rockerskega odra frčefelega osvajati. Kličejo ga **Terry Donahue**; Tretji in poslednji član orkestra nosi imidž zmešanega profesorja; brez namigov bi vedeli, da igra na sintetizator, ime pa mu zveni kakor del jezikovne učne ure iz G.B. Shawa, žrtev obskurnega sodnega procesa ali junak upičene risanke — to je **Caleb Sampson**.

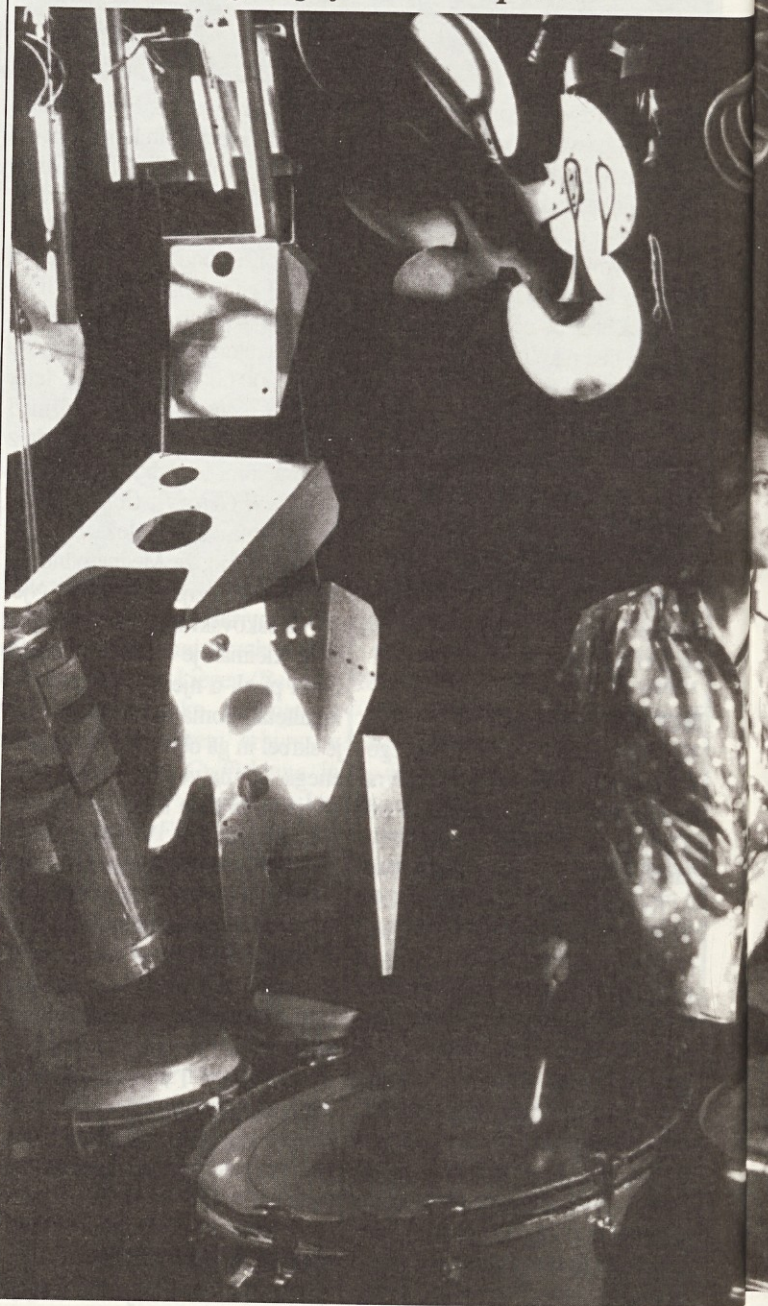
Buster Keaton, Rudolph Valentino in dr. Caligari naposled igrajo skupaj. Kdo jih je zbral in odkril, če ne najbolj nor med vsemi filmskimi festivali na svetu — z izjemo pordenonskega, seve — tisti v vasi Telluride. To je nekje v Coloradu, sredi Rocky Mountains, tam skušajo posnemati pordenonske *Dneve nemege filma*, klasiki dodajo vsakič še ameriško neodvisno produkcijo, utrgano občinstvo pa tjakaj pripeljejo s helikopterji, ker je dostop sicer mogoč le z nahrbtniki in zalogo vode. Alloy Orchestra je tamkaj nastopil z nemško mojstrovino **Sylvester** (r. Lupo Dick,

1923) in povzročil pravi hribovski vihar. Že nekaj dni zatem so jih zavohali v Pordenone in letos so že na svoji veliki turneji. S seboj vozijo kolute z Langom (**Metropolis**), Mélièsom (**Potovanje na Mesec**), neko zgodnjo dinozaversko grozljivko in z znamenitim Fejosem (**Osamljeni**), na njihovem promocijskem materialu pa ponosno piše: Turneja gre po Kaliforniji, Coloradu, Italiji in Sloveniji. Ko so za svoj četrti dan v Evropi z nami popraznovali med otvoritvijo ljubljanske Kinoteke, so zveneli kot otroci. Ritem, strast, ritem, delo, ljubezen do filma, pokažikajznaš, *in the beginning, long time ago*. Šli so čez vse meje. Pa kaj potem, če je bilo za hip videti, kot da je film zgolj bliskovica k njihovi glasbi; meni se je zdelo, da se je sred industrije spet našel nekdo, ki je z vso iskrenostjo pokazal, kako pomemben del filma je glasba. Kdo drug bi spet porekel, da je ta zlitina le atribut polikratičnih devetdesetih. Ne vem. Toda takšen, prav takšen kot zasičeni ljubljanski nastop, je v celoti tudi njihov prvi *cedeskop*: Laibach in Kraftwerk sta naposled prisluhnila Globokarju. Izdali so namreč lasersko ploščo, na kateri sta tudi avtorski glasbi za nema filma, mimo katerih očitno ne more nihče izmed tovrstnih skladateljev — Langova **Metropolis** in Sjöströmov **Veter**. (Furjasta) vsebina kot zapoved zasedbe; vsebina kot ritem; vsebina kot partitura.

Alloy Orchestra deluje nekaj več

ALELUJA!

Ken Winokur, Caleb Sampson in Terry Donahue — Alloy Orchestra v akciji med spremljavo Langovega filma Metropolis.

ko dve leti. Dva člana sta rokerja, vodja pa se preživlja s pisanjem televizijske glasbe. K skladanju novih kompozicij za nemi film sta jih prignala neka čista ljubezen in entuziazem, zato je ni čudo, da so že v kratkem postali ljubljenci takšnega občinstva, kakor ga poznamo na ameriških univerzah in po klubih. Orkestrski naziv, ki se je vanj oblekla zgolj trojica, je morda za kakega ozkega glasbenika protisloven, za cinefila pa prav nič: Ta trio namreč dejansko povzema veliko večjo zasedbo od samega sebe in kot tak ponuja filmu tisto, kar šele konstituira njegovo podobo, torej - kompletan zvok. Dva tolkalca, ki sta nenehno na meji med rabo ustaljenih glasbil in impro-

vizirano godljo priročnih naprav kakor sirene, doma narejeni zvonovi, nerodni gongi — eden od njih pa obvlada tudi harmoniko — se družita s mojstrom sintetizacijskih naprav. In za sintetizator vemo, da je v zvoku naredil podobno revolucijo kot filmska kamera v primeri s fotografijo. Alloyeva instrumentacija je sila prožna, kar daje nemi klasiki dovolj novodobnih olajševalnih prevar, diha, obenem pa glasbenikom omogoča elegantno hojo po tistem grebenu, po katerem se prej ali slej sprehodi sleherni spodbujevalec starih slik — tam, kjer se deli nemogoče razmerje med inovacijo in spoštovanjem nekdanjih čustvenih stanj. Kar zadeva živo glasbeno spreml-

javo nemih filmov, Ljubljana pač ni od včeraj. Še več, poleg specialističnega Pordenona in morda še Pariza ne poznam nobenega mesta na svetu, ki bi iz ceha pobralo vse najboljše: Če topot ne omenim truda domačih kinotečnih pianistov, je tu že nekajkrat nastopila Gillian Anderson, katere življenjsko delo v Kongresni knjižnici so rekonstrukcija, revitalizacija in navsezadnje še izvedba izvornih partitur za filme Davida W. Griffitha; tu je bodisi v snemalnicah bodisi na koncertnem odru ali pod platnom stalen gost Carl Davis, skladatelj in dirigent, ki se zmore v svoji pisavi učinkovito prilagoditi filmskoglasbenemu slogu spred davnih desetletij; dobro poznamo tudi trio Adriana John-

